

Til Akademisk Råd og Forskningsdekanen

Handlingsplan og kommentarer til evalueringen af Juridisk Institut 2006/2007

Indledningsvis bemærkes, at instituttet værdsætter evaluatorenes generelt særdeles positive evaluering af instituttets aktiviteter, og betragter evalueringen som et klart signal om at følge den kurs, der har været lagt de senere år. Det skal også fremhæves, at dialogen med evaluatorerne har været konstruktiv og inspirerende.

Evaluatorenes skriftlige evaluering har været genstand for særskilt behandling på et institutmøde i foråret 2007.

Evalueringen indeholder i alt 19 anbefalinger, der er opremset s. 8-9 i evaluatorenes rapport. Disse anbefalinger er ikke inddelt i hovedgrupper, men en sådan inddeling synes hensigtsmæssig og er foretaget af undertegnede med udgangspunkt i evaluatorenes anbefalinger.

Disse hovedgrupper er følgende:

1. Forskningsstrategi
2. Samarbejde internt og eksternt
3. Kvalificering til stillinger på instituttet
4. Ligestilling
5. Internationalisering

1. Forskningsstrategi

- Evaluatorene anbefaler, at instituttet diskuterer en sammenhængende strategi for fremtidige udfordringer

Strategien for instituttets aktiviteter diskuteres løbende og i allerhøjeste grad. Diskussionerne er inspirerende, til trods for at meningene på visse punkter klart er delte. Sidste års institutinternat var et egentligt strategiseminar, bl.a. med indgående drøftelser af temaet international publicering og af et udførligt udkast til strategi for fremme af eksternt finansiering. Dette års institutinternat vil tilsvarende fokusere på instituttets strategiske udfordringer.

- Evaluatorene anbefaler, at det på instituttet diskuteres, om det er bedst at satse på at udvikle enkelte erhvervsretlige temaer eller at satse på en bred dækning af erhvervsretten.

Dette tema har været diskuteret på instituttet og vil løbende blive gjort til genstand for debat. Tendensen går klart i retning af øget prioritering af udvalgte discipliner, og må antages at blive forstærket i de kommende år både på individniveau og på instituttet. Denne udvikling vil blive stimuleret af den øgede konkurrence i universitetsverdenen, der nødvendiggør specialisering for at kunne tiltrække de nødvendige ressourcer, bl.a. i form af ekstern finansiering.

- Evaluatorene anbefaler, at balancen mellem national og international publicering til stadighed diskuteres.

Implicit ligger der i evaluatorernes anbefaling en påmindelse om, at den juridiske forskerverden har en overordentlig væsentlig samfundsmæssig opgave, der består i at publicere juridisk forskning på modersmålet til gavn for retssubjekterne i det pågældende land. Det skyldes, at det primære studieobjekt for den juridiske forskning stadig er national ret, der som bekendt er knyttet til modersmålet. Bestræbelserne på at fremme den internationale publicering på det juridiske fagområde skal derfor afbalanceres med dette modstående hensyn.

Forskerne på Juridisk Institut er opmærksomme på problemstillingen.

- Evaluatorene anbefaler, at det på instituttet diskuteres, i hvilket omfang forskere frit kan vælge deres forskningstemaer.

Udgangspunktet i den danske universitetsverden er fremdeles, at der er forskningsfrihed. Instituttlederen og den enkelte forskers kolleger har traditionelt rådgivet om det hensigtsmæssige i valget af et givet forskningstema. Det må forventes, at den enkelte forsker i stigende grad vil blive ansporet af både kolleger og instituttleder til at beskæftige sig med bestemte forskningstemaer. Denne tendens er bl.a. en klar konsekvens af satsningen på fremme af den eksterne finansiering af forskningen, herunder større fælles forskningsprojekter og en konsekvens af øget samarbejde i forskergrupperne på instituttet.

- Evaluatorene anbefaler, at instituttet udvikler en politik for publicering af bøger og artikler og at forskerne i højere grad opererer med en klar sondring mellem lærebøger, håndbøger henvendt til praktikere og værker, hvis målgruppe primært er forskere.

Det fremgår af evalueringen s. 5, at evaluatorene anbefaler en opprioritering af publicering i artikler frem for bøger, hvilket forventes at være i overensstemmelse med den fremtidige udvikling i den juridiske forskerverden. Undertegnede deler evaluatorernes opfattelse, men flere erfarne forskere på instituttet deler ikke synspunktet og har heller ikke samme forventning til den fremtidige udvikling. Dette skal ses i sammenhæng med den juridiske forskertradition, hvor publicering i bogform traditionelt har været anset for mere tungtvejende.

Tilsvarende er der ikke enighed om, hvorvidt international publicering meriterer mere end national publicering, selv om flertallet synes at lægge til grund, at international produktion som udgangspunkt vægter højere. Dette skal igen ses i sammenhæng med den juridiske forskertradition, hvor international publicering for de fleste har været en undtagelse.

Instituttets tidsskriftliste vil blive revideret i år som opfølgning på evaluatorernes bemærkninger hertil. Der vil ved revisionen blive lagt øget vægt på tidsskrifternes kvalitet og deres fokus på de retsområder, der aktuelt eller potentielt afspejler kerneområderne i instituttets forskning.

Evaluatorenes anbefaling af en skarp opdeling mellem lærebøger, håndbøger og værker henvendt til forskere er spændende, men strider ligeledes mod den juridiske forskertradition som fremhævet af evaluatorene selv. Det er højst usikkert, om forskerne er indstillet på at følge denne anbefaling, og kommercielle hensyn kunne vise sig som en barriere for en sådan fremgangsmåde. Markedet for dansksproget juridisk faglitteratur er begrænset, og de relevante forlag vil ikke nødvendigvis være indstillet på at finansiere en sådan opsplitning, uanset at vægtige argumenter kan fremføres til støtte herfor. I øvrigt bemærkes at meget juridisk lærebogsstof er resultatet af en egentlig forskningsindsats, og at der ikke kan anvendes udenlandske lærebøger i nær samme omfang som inden for andre samfundsvidenskaber, da genstanden for analysen stadig i høj grad er det danske retssystem.

- Evaluatorene anbefaler, at det afklares, om der på instituttet anvendes en særlig juridisk metode (erhvervsjuridisk metode), og om denne i givet fald skal foretrækkes af forskerne på instituttet.

Temaet har tidligere været genstand for intens debat på instituttet, bl.a. på et institutinternat. Forskere på instituttet forventes at beherske og anvende den juridiske metode. Det forventes desuden, at den enkeltes forskning generelt er karakteriseret ved, at den tager sit udgangspunkt i problemstillinger af relevans for erhvervsvirksomheder.

2. Samarbejde internt og eksternt

2. 1. Internt samarbejde

- Evaluatorene kommer med en række anbefalinger, der relaterer sig til det interne samarbejde. Det anbefales at drøfte, hvordan det gode kollegiale miljø på instituttet kan bevares, at udvikle en "rosekultur" og at udvikle forskellige måder at anerkende gode præstationer på. Der opfordres ligeledes til nærmere drøftelser om, hvordan det daglige fremmøde kan øges.

Disse anbefalinger stemmer godt overens med resultaterne fra den i foråret 2007 gennemførte medarbejdertilfredshedsundersøgelse for VIP'erne på instituttet, hvor der blev identificeret et behov for at gøre en indsats for at fremme det sociale arbejdsmiljø på instituttet. Det skal ses i sammenhæng med, at det daglige fremmøde blandt VIP'erne på JUR i høj grad varierer.

I forlængelse heraf blev der lagt en handlingsplan, der bl.a. går ud på generelt at øge omfanget af sociale aktiviteter, og det blev besluttet at iværksætte en række aktiviteter, bl.a. en fælles studietur til EU i efteråret 2007/foråret 2008.

Der nedsættes endvidere en arbejdsgruppe på JUR, der skal komme med et oplæg til fremme af de sociale aktiviteter og videndeling/samarbejde blandt instituttets forskere. Dette oplæg fremlægges på institutinternatet ultimo august 2007 og omsættes til handling i efteråret 2007. Arbejdsgruppen vil bl.a. se nærmere på et forslag om regelmæssig afholdelse af fællesfrokoster med fagligt indhold og mødepligt. Arbejdsgruppens udkast til en strategi på området forventes at føre til væsentlige ændringer på sigt.

Som noget nyt vil særligt gode præstationer blandt instituttets medarbejdere blive markeret på instituttet.

- Evaluatorene anbefaler, at samarbejdet om publikationer øges.

Som fremhævet af evaluatorene s. 6 er det særdeles positivt, at adskillige bøger for nylig er resultatet af et samarbejde mellem forskellige forskere på instituttet. Normalt tegner den enkelte forfatter sig klart for et eller flere kapitler i de pågældende bøger. Disse gode takter kan forventes fortsat i fremtiden, bl.a. som en naturlig konsekvens af det stadigt stigende antal eksternt finansierede projekter, der indebærer publicering af fælles værker.

Der er dog grund til at præcisere, at antallet af publikationer med egentligt forfatterfællesskab (eksempelvis en artikel skrevet af to forskere i fællesskab) stadig er begrænset. Dette skal ses i sammenhæng med den juridiske forskertradition, hvorefter det stadig klart er undtagelsen at skrive artikler i egentligt forfatterfællesskab. Denne samme tendens gør sig gældende i relation til bøger, men i mindre udtalt grad. Forklaringen er tilsyneladende særligt den, at et sådant forfatterfællesskab skaber usikkerhed om, hvem der er den egentlige ophavsmand. Det får den vigtige konsekvens, at der er en udpræget tilbageholdenhed med at påberåbe sig sådanne fælles værker til bedømmelse i forbindelse med ansøgninger om juridiske forskerstillinger. Så vidt vides afviger den juridiske forskertradition markant fra andre forskertraditioner på dette område. Usikkerheden om meritværdien af værker skrevet i forfatterfællesskab kommer derved til at virke som en barriere.

- Evaluatorene anbefaler, at diskussionen om organisering af instituttets forskere i forskergrupper fortsætter.

Som fremhævet i selvevalueringen eksisterer der på instituttet en række løst organiserede forskergrupper. Antallet af disse øges i disse år, og samtidig udvides aktivitetsniveauet i grupperne generelt. Spørgsmålet om en mere formaliseret struktur på disse arbejdsgrupper blev adresseret for nylig som opfølgning på evalueringen. Flertallet af forskerne ønsker ikke formelt organiserede forskergrupper, men det anbefales, at forskergrupperne synliggør deres aktiviteter og eksistens på Juridisk Instituts hjemmeside.

2.2. Eksternt samarbejde

- Evaluatorene anbefaler, at instituttet og CBS udvikler midler til fremme af tværfagligt samarbejde.

Det tværfaglige samarbejde har hidtil været begrænset på Juridisk Institut, men der er nu flere gode eksempler på tværfaglige samarbejder på CBS, der omfatter, eller har omfattet, forskere fra JUR. Der udfoldes aktive bestræbelser på instituttet for at øge det tværfaglige samarbejde, og indtil flere områder synes at have et stort potentiale, f.eks. IT-ret og konkurrenceret.

Udviklingen af en strategi for tværfagligt samarbejde forventes at være på dagsordenen for institutinternatet til august.

Der er grund til at påpege, at der hersker en vis usikkerhed om, i hvilket omfang sådanne tværfaglige samarbejder og publikationer afledt heraf vil blive vurderet af juridiske bedømmelsesudvalg, der vil have en naturlig tilbøjelighed til at fokusere på de juridiske aspekter. Denne usikkerhed fremmer bestemt ikke det tværfaglige samarbejde.

- Evaluatorene opfordrer instituttet til at etablere et nærmere samarbejde med de juridiske forskere ved Københavns Universitet.

Der er forud for evalueringen taget et sådant initiativ, og undertegnede og dekan Henrik Dam, KU har i forbindelse hermed haft flere møder. Det forventes, at der laves en særlig samarbejdsaftale, der vedrører fællesaktiviteter i relation til forskning og uddannelse. Aftalen forventes at træde i kraft i indeværende år.

- Evaluatorene anbefaler, at der etableres tætte forbindelser til CKK

Centerleder Lennart Lyng Andersen og undertegnede har jævnlig kontakt om bl.a. fordelingen af undervisningsopgaver mellem CKK og JUR, og flere publikationer er resultatet af et samarbejde forskere på CKK og JUR.

- Evaluatorene anbefaler, at instituttet udvikler en politik for biindtægter

Dette spørgsmål forekommer at være et spørgsmål, der henhører på højere niveau i organisationen. Det bemærkes imidlertid, at de supplerende opgaver, der udføres mod særskilt honorering typisk tilfører institutionen betydelige værdier i form af profilering, indsigt i erhvervslivets juridiske problemer til gavn for forskningen og en udvidelse af de netværksbaserede relationer. En restriktiv politik på dette område vil derfor være uhensigtsmæssig.

3. Kvalificering til stillinger på instituttet

- Evaluatorene anbefaler, at kvalifikationskravene til udnævnelse til lektor eller professor klargøres. I sammenhæng hermed anbefales det, at instituttet sammen med de øvrige juridiske fagmiljøer indleder drøftelser om fremtiden for den juridiske doktorgrad.

Det skal ikke bestrides, at der hersker betydelig usikkerhed om kvalifikationskravene, og at denne usikkerhed er uheldig. Som påpeget af evaluatorene er der en risiko for, at de forskellige aktører der er involveret i beslutningsprocessen, som f.eks. bedømmelsesudvalget og direktionen på CBS, anlægger en væsensforskellig vurdering, f.eks. ved at tillægge de relevante faktorer forskellig vægt. Der er derfor nødvendigt, at direktionen på CBS klargør sin opfattelse af kvalifikationskravene og deres vægtning med behørig respekt for bedømmelsesudvalgenes kompetence.

Den juridiske doktordisputats fremtid er mindre velegnet som tema for en fælles drøftelse mellem de forskellige institutioner, da disputatsen fremtid indirekte vil blive afgjort i de kommende år af de bedømmelsesudvalg og ledere, der står for udnævnelsen af de juridiske professorer og skal vægte disputatser over for publicering i anerkendte internationale fagtidsskrifter, forskningsledelse, erfaring med ekstern finansiering og pædagogisk kompetence m.v.

4. Ligestilling

- Evaluatorene anbefaler, at opmærksomheden på kønsligestillingen øges.

Instituttet ønsker i overensstemmelse med CBS' personalepolitik 2003 at fremme ligestillingen mellem kvinder og mænd ved at stimulere en udvikling, hvor begge køn har lige udviklings- og karrieremuligheder og arbejder for at undgå barrierer, der medfører store forskelle i de to køns repræsentation i forskellige fag, stillinger og funktioner.

Ud af de 23 VIPere, som pt. er tilknyttet Juridisk Institut, er 10 kvinder. Antallet af kvindelige medarbejdere er tredoblet gennem de seneste ca. 10 år. Forholdet har i høj grad udviklet sig i positiv retning i løbet af de seneste 3 år, idet nytilknytningen, der er sket gennem via ph.d.'ere og kandidatstipendiater, bestod af 5 kvinder og 1 mand. Sekretariatet består af 5 kvinder og 2 mænd, og det samlede antal ansatte og tilknyttede fordeler sig således med 15 kvinder og 15 mænd.

Der er i forskningsverdenen en klar tendens til, at jo højere oppe i stillingshierarkiet man befinder sig, desto færre kvinder er der ansat, og tendensen genfindes på Juridisk Institut aktuelt som historisk. På baggrund af de senere års rekruttering og igangværende stillingsbesættelser, er der dog grund til at tro, at dette kan og vil ændre sig i positiv retning.

I overensstemmelse med CBS' personalepolitik ønsker instituttet at tage særlige hensyn til de familiemæssige forhold for medarbejdere med mindre børn, der kan have indflydelse på karrieremuligheder. Dette understøttes ved den meget høje grad af fleksibel arbejdstilrettelæggelse, der er på instituttet. Desuden ønsker instituttet at give mulighed for nedsættelse i arbejdstiden i de perioder, hvor det kan være ønskeligt ud fra medarbejderens behov. Dette er sket i et konkret tilfælde inden for det seneste år. I sådanne situationer er det vigtigt med en opbakning fra CBS' ledelse, således at nedsættelse af arbejdstiden ikke går ud over den ansattes mulighed for at kvalificere sig til fremtidige stillinger. Dette kan f.eks. sikres ved, at arbejdstidsnedsættelsen primært sker i undervisningsforpligtelsen.

Instituttet tilstræber, at der i nedsættelse af udvalg mv. indgår både kvinder og mænd.

Desuden kan nævnes, at instituttet på Christina Tvarnøs initiativ har etableret et netværk for kvindelige cand.merc.jur'ers erfaringsudveksling og faglige ajourføring.

På det forestående institutinternat i august 2007 vil professor Ruth Nielsen og lektor Lynn Roseberry holde et oplæg om ligestilling og personalepolitiske udfordringer i forskningsverdenen afledt af problemstillingen.

5. Internationalisering

Udbudet af juridiske fag på engelsk er særdeles begrænset, hvilket gælder alle uddannelser på CBS, herunder Erhvervsjurauddannelsen. Konsekvensen heraf er bl.a., at studenterudveksling hæmmes i meget høj grad, og at det er vanskeligt at rekruttere fremmedsprogede forskere, da disse vil få usædvanlig svært ved løfte deres undervisnings- og administrationsforpligtelse, medmindre de hurtigt lærer dansk på højt niveau. Disse forhold er uheldige og kunne med fordel ændres. Det

forudsætter imidlertid ressourcer fra centralt hold til studierne, der kan understøtte udbudet af engelsksprogede juridiske fag.

Det vil være nødvendigt at gøre en særlig indsats for at fremme netværksdannelsen med juridiske fagmiljøer uden for Norden, hvis instituttet for alvor skal kunne markere sig internationalt i fremtiden. Denne udfordring er vi fuldt ud opmærksomme på, og der vil målrettet blive arbejdet med at søge sådanne netværk etableret. De hidtidige erfaringer er begrænsede, men resultaterne fuldt ud tilfredsstillende.

Steen Treumer
Institutleder
Juridisk Institut